

Sygn. akt I Ca 174/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Antoni Smus

Sędziowie SSO Iwona Podwójniak

SSR del. Elżbieta Sadowska-Augustyniak

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2015 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa B. S.

przeciwko D. S.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 7 kwietnia 2015 roku, sygnatura akt III RC 13/15

oddala apelację.

Sygn. akt I ACa 174/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu zasądził od pozwanego D. S. tytułem alimentów na rzecz jego byłej żony B. S. kwoty po 500 zł miesięcznie, płatne do rąk powódki do dnia 10-tego dnia każdego miesiąca, poczynając od 18 lutego 2015 roku z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. Sąd w punkcie drugim orzeczenia oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Ponadto Sąd Rejonowy nakazał pobrać od pozwanego D. S. na rzecz Skarbu Państwa 300 złotych tytułem opłaty, zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu i nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Wyrokiem z dnia 23 maja 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I 1C 199/14 Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny rozwiązał przez rozwód z wyłącznej winy męża związek małżeński D. S. i B. S. zawarty w dniu 9 stycznia 2010 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w S. za numerem aktu małżeństwa 5/2010/I.

B. S. ma 44 lata, z wykształcenia jest pracownikiem administracyjno-biurowym i sanitariuszem zabiegowym (bez prawa wykonywania zawodu). Jest właścicielką mieszkania usytuowanego w S. przy ul. (...). W trakcie trwania

małżeństwa zamieszkiwała w nim wspólnie z pozwanym. Czynsz najmu stanowił kwotę 348,84 złotych miesięcznie, opłata za energię elektryczną - 281,40 złotych za dwa miesiące, opłata za pakiet V. – około 100,00 złotych za 1,5 miesiąca. Aktualnie czynsz najmu stanowi kwotę 338,69 złotych, opłata za energię elektryczną 122,58 złotych za dwa miesiące, opłata za pakiet V. 99,90 złotych miesięcznie.

Małżeństwo powódki i pozwanego trwało 4 lata. Strony zamieszkały wspólnie jeszcze przed jego zawarciem. W dniu 11 marca 2014 r. pozwany ostatecznie wyprowadził się z mieszkania powódki, powrócił do domu rodzinnego. Przed zawarciem małżeństwa, B. S., pracowała dorywczo w handlu, na lokalnym targowisku, sprzedawała owoce i warzywa, zarabiała 5,00 złotych na godzinę, pracowała 10 godzin dziennie. Sezonowo, raz do roku, wyjeżdżała na cztery miesiące do pracy za granicę. W trakcie trwania małżeństwa nie świadczyła już pracy dorywczej, nadal wyjeżdżała sezonowo za granicę na krótsze, dwumiesięczne okresy. Jej praca polegała na zbieraniu i sortowaniu owoców. Z wyjazdu przywoziła od 3.500 do 4.000 €. Pozwany nie chciał żeby żona pracowała, chciał żeby zajmowała się prowadzeniem domu, deklarował że sam utrzyma rodzinę i z tych obietnic się wywiązywał. Zarabiał około 3.000,00 złotych miesięcznie, pieniądze te przeznaczał na utrzymanie domu i rodziny. Strony nie mają wspólnych dzieci.

Powódka ma dwoje pełnoletnich dzieci z pierwszego małżeństwa; córka mieszka w Wielkiej Brytanii, syn nadal studiuje (zaocznie), nie pracuje, pozostaje na jej wyłącznym utrzymaniu. Powódka zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy w S. w maju 2014 r. jako osoba bezrobotna. Wcześniej ubezpieczona była przy mężu. W dniu 20 marca 2015 r. straciła ten status w związku z przedstawieniem Staroście (...) zaświadczenia o planowanym zatrudnieniu. Aktualnie powódka aktywnie poszukuje pracy, składa aplikacje we wszelkich możliwych zakładach pracy i urzędach, ponadto podnosi swoje kwalifikacje zawodowe, uczęszcza do bezpłatnej dwuletniej szkoły w celu uzyskania tytułu technika rachunkowości oraz do rocznej płatnej szkoły w celu uzyskania dyplomu pracownika do spraw osobowych. W dniu wydania orzeczenia przez Sąd Rejonowy w Sieradzu uczestniczyła w kursie w zakresie dotykowej obsługi kas fiskalnych. B. S. od czasu rozstania z mężem pozostaje bez jakichkolwiek źródeł utrzymania, żyje z pożyczek od przyjaciółki. Powódka nie jest osobą niepełnosprawną, co do zasady jest zdrowa, w sezonie wiosenno-jesiennym zmaga się z alergią (katar sienny), ponosi w związku z tym wydatki na leki w kwocie około 30,00 złotych.

Pozwany ma 45 lat, z zawodu jest mechanikiem maszyn budowlanych.

Niespełna miesiąc przed orzeczeniem rozwodu w sprawie I 1C199/14 pozwany z własnej winy utracił pracę. Rozwiązano z nim, bez wypowiedzenia, umowę o pracę - na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 KP. Przyczyną było nieuzasadnione zaprzestanie świadczenia pracy przez pozwanego. W czasie postępowania przed Sądem Rejonowym w Sieradzu pozwany pozostawał bez stałego zatrudnienia; sporadycznie podejmował prace dorywcze. Pozwany leczył się z powodu nadciśnienia i hipercholesterolemii. Był także dotknięty chorobą alkoholową, ale nie był uznany za osobę niepełnosprawną.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy wskazał, iż obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego reguluje przepis art. 60 § 2 k. r. i o. zgodnie z którym, jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

W ocenie Sądu I instancji skoro strony były małżeństwem i wyrokiem z dnia 23 maja 2014 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny w sprawie o sygn. akt I 1C 199/14 orzeczono rozwód stron z wyłącznej winy pozwanego, to orzeczenie to dało powódce uprawnienie do ubiegania się o świadczenia alimentacyjne należne jej od byłego męża.

W ocenie Sądu Rejonowego w Sieradzu roszczenie B. S. zasługiwało na częściowe uwzględnienie. Sąd I instancji podkreślił, iż w toku postępowania powódka zdołała wykazać, że na skutek rozwodu nastąpiło istotne pogorszenie jej sytuacji materialnej. W trakcie trwania małżeństwa B. i D. S. panował bowiem specyficzny podział ról, wynikający z tego że pozwany zaakceptował, a nawet przekonywał żonę, by nie pracowała w warunkach, w jakich zarobkowała

przed ślubem. Chciał, by zajęła się prowadzeniem domu, on zaś miał zarabiać na utrzymanie rodziny. Pracował wówczas w odlewni (...) sp. z o.o. w O., a jego miesięczne wynagrodzenie oscylowało w granicach 2.500,00 – 3.000,00 złotych. Zatrudnienie utracił w dniu 30 kwietnia 2014 r., w trakcie trwania małżeństwa, z własnej winy, z uwagi na nieusprawiedliwioną nieobecność w pracy w dniach 23 - 30.04.2014 r. W ocenie Sądu Rejonowego w Sieradzu, skoro w trakcie trwania małżeństwa mąż zapewniał żonie utrzymanie, to zawiniona przez pozwanego utrata pracy, nie spowodowała po stronie pozwanego braku obowiązku utrzymania rodziny. Sąd I instancji wskazał przy tym, że nie uwzględnił jednak całości żądania powódki, gdyż brak jest jakichkolwiek przeszkód, by również i ona podejmowała pracę, choćby dorywcze w celu uzyskania źródeł utrzymania. Sąd przyznał powódce alimenty od dnia 18 lutego 2015 r., tj. od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, a nie od daty wskazanej w pozwie przez B. S., gdyż wcześniej nie występowała ona do byłego męża o świadczenia alimentacyjne na swoją rzecz. O takim roszczeniu powódki pozwany mógł się dowiedzieć dopiero z pozwu.

O rygorze natychmiastowej wykonalności nadanej wyrokowi w punkcie pierwszym Sąd orzekł zgodnie z art. 333 § 1 pkt 1 kpc, zaś o kosztach postępowania na podstawie art. 100 kpc zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione. Wysokość opłaty sądowej, którą pozwany jest obowiązany uiścić na rzecz Skarbu Państwa Sąd ustalił w oparciu o treść art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany D. S. zarzucając zaskarżonemu rozstrzygnięciu sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego sprawy, a przez to naruszenie art. 60 § 2 k. r. i o. poprzez bezpodstawne przyjęcie, że rozwód pociągnął za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej powódki i z tego powodu należą się od pozwanego na jej rzecz alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie. Wskazując na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz o orzeczenie o kosztach sądowych za obie instancje, według norm prawem przepisanych i zwolnienie go od opłaty sądowej od apelacji.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł w szczególności, iż małżeństwo stron trwało tylko 4 lata, a powódka zaprzestała wyjeżdżania do pracy za granicę dopiero w ostatnim roku małżeństwa. Apelujący podniósł ponadto, iż powódka nie pomogła mu w wyzwoleniu się z choroby alkoholowej, a obecnie jest chory, bez dochodów i w utrzymaniu pomaga mu rodzina. W ocenie D. S. powódka żądając alimentów nadużywa swojego prawa i zasad współżycia społecznego, bo powinna utrzymać się sama, zważywszy na jej wiek i usprawiedliwione potrzeby.

Postanowieniem z dnia 18 maja 2015 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu zwolnił pozwanego D. S. od opłaty od apelacji.

W odpowiedzi na apelację B. S. wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pisma powódka wskazała, że wyrok Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 7 kwietnia 2015 roku jest prawidłowy, a Sąd ten prawidłowo zinterpretował i zastosował przepisy prawa oraz prawidłowo i kompleksowo ocenił dowody zgromadzone w sprawie.

Na rozprawie apelacyjnej pozwany poparł apelację, a powódka wniosła o jej oddalenie, wskazując, że nadal jest osobą bezrobotną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna, a rozstrzygnięcie Sądu I instancji odpowiada prawu.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje jako własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji, a także przyjętą przez ten Sąd argumentację prawną. W niniejszej sprawie nie doszło do zarzucanej w apelacji pozwanego sprzeczności istotnych ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranego materiału dowodowego sprawy oraz naruszenia art. 60 § 2 k. r. i o. Sąd Rejonowy uwzględnił wszystkie okoliczności, które zostały ujawnione w toku postępowania i na podstawie poczynionych ustaleń prawidłowo ustalił okoliczności niezbędne do wydania rozstrzygnięcia. Nie został pominięty żaden z dowodów przeprowadzonych przez ten Sąd, a wszystkie okoliczności faktyczne wskazane w apelacji są ujęte w ustaleniach Sądu I instancji.

Argumentację apelującego zakwalifikować należy jako polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu, nie mogącą w żadnym razie prowadzić do podważenia wydanego wyroku. To, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia (także na podstawie załączonych do akt dokumentów) doprowadziły do wniosków odmiennych niż proponowane przez skarżącego, nie jest przesłanką wystarczającą do skutecznego wzruszenia zaskarżonego orzeczenia i uznania, że nastąpiła sprzeczność istotnych ustaleń Sądu Rejonowego z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. W ocenie Sądu II instancji - Sąd Rejonowy w Sieradzu trafnie ustalił stan faktyczny niniejszej sprawy na podstawie zgromadzonych dowodów, a następnie dokonał jego prawidłowej oceny i w konsekwencji wysnuł z nich słuszne wnioski co do należnych powódce od pozwanego alimentów.

W myśl art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwstawnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zatknięcia się ze stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań pomiędzy podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. W rozpoznawanej sprawie D. S. nie wykazał, że ocena dokonana przez Sąd Rejonowy naruszała reguły logicznego rozumowania czy zasady doświadczenia życiowego. Dlatego zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego należało uznać za niezasadny.

Co do zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego w postaci art. 60 § 2 k. r. i o. to również okazał się on nietrafiony.

Nie może bowiem ulegać wątpliwości, że gdyby małżonkowie S. zamieszkiwali wspólnie i wspólnie prowadzili gospodarstwo domowe łącząc swe dochody sytuacja pozwanej byłaby lepsza niż po orzeczeniu rozwodu. Pozwany przyznał, iż mimo choroby (która w zakresie choroby alkoholowej podlega niewątpliwie woli strony) podejmuje się prac dorywczych. Niewątpliwie pozwanemu jako 45 letniemu mężczyźnie łatwiej podjąć takie prace, choćby w budownictwie czy w rolnictwie, a dochody uzyskiwane z tego typu prac czy też z innego zatrudnienia należy przyjąć na poziomie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, które wynosi obecnie 1.750 złotych miesięcznie. Zauważyć też należy, że w czasie trwania związku małżeńskiego kiedy strony zamieszkiwały razem, źródłem ich utrzymania były głównie dochody z pracy pozwanego w odlewni (...) sp. z o.o. w O. w kwocie 2.500,00 – 3.000,00 złotych miesięcznie. Mimo utraty tego zatrudnienia należy przyjąć, że pozwany dysponując określonym doświadczeniem zawodowym nadal ma duże możliwości zarobkowe w rozumieniu art. 135 k.r.i.o. Zakres obowiązku alimentacyjnego małżonka wyłącznie winnego zależy zaś od jego możliwości zarobkowych i majątkowych, a nie jak twierdzi w apelacji D. S., od jego faktycznej obecnej sytuacji materialnej i życiowej. Jednocześnie skoro w efekcie dokonanego w czasie małżeństwa podziału ról powódka przestała pracować i zajęła się domem stron, to niewątpliwie jej powrót na rynek pracy po przerwie jest trudniejszy niż pozwanego. Pozwana jest obecnie osobą bezrobotną i aby się utrzymać korzysta z pomocy przyjaciółki. Przedstawione argumenty świadczą zatem niewątpliwie o tym, że w życiu

pozwanej nastąpiło istotne pogorszenie jej sytuacji materialnej, a zatem orzeczenie Sądu I instancji jest w zakresie zasądzonych alimentów prawidłowe.

Nie może odnieść także skutku w postaci uznania apelacji za uzasadnioną i oddalenia powództwa, powoływanie się przez pozwanego na okoliczność, iż roszczenie alimentacyjne powódki godzi w zasady współżycia społecznego. W doktrynie i orzecznictwie za ugruntowany należy uznać pogląd, iż o nadużyciu prawa podmiotowego może być mowa wyłącznie wówczas, gdy dany podmiot czyni bezprawny użytek ze swego prawa podmiotowego. Nie sposób zatem przyjąć, że żądanie zapłaty alimentów na rzecz byłej żony, w sytuacji gdy istnieje wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 23 maja 2014 roku rozwiązujący przez rozwód z wyłącznej winy męża związek małżeński D. S. i B. S. - będący podstawą roszczenia o zapłatę alimentów na podstawie art. 60 § 2 k. r. i o. , stanowi nadużycie prawa podmiotowego. Istnieje bowiem domniemanie, że osoba uprawniona korzysta z prawa podmiotowego w sposób legalny, zasługujący na ochronę prawną. Kwestionujący takie uprawnienie obowiązany jest wykazać racjonalne przesłanki swojej kontestacji (art. 6 k.c.). W przedmiotowej sprawie pozwany nie wskazał jakie zasady współżycia społecznego zostały przez powódkę naruszone. W ocenie Sądu nie mogą być uznane za takie zasady - 4 letni czas trwania małżeństwa i rzekomy brak pomocy powódki w wyzwoleniu się pozwanego z choroby alkoholowej, skoro strony zamieszkiwały ze sobą jeszcze przed zawarciem małżeństwa, a „wyzwolenie” takie jest zależne głównie od siły woli D. S.. W konsekwencji zarzut pozwanego zasadzający się na naruszeniu przez powódkę B. S. zasad współżycia społecznego należało uznać za chybiony.

Z tych wszystkich względów - wobec braku uzasadnionych podstaw - apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c..